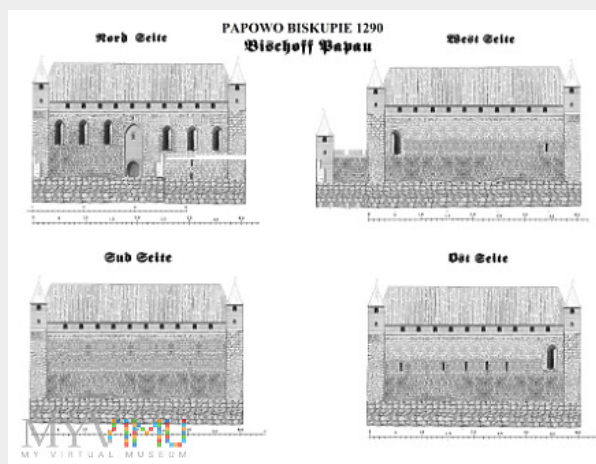
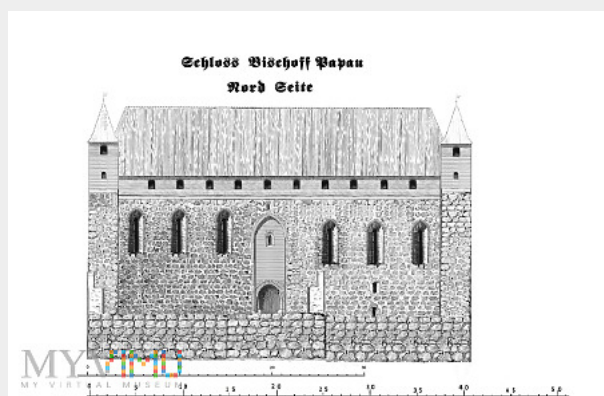

Pierwsze kasztele Ziemi Chełmińskiej. Papowo**Kolekcja:** Zamki Krzyżackie rysunki**Muzeum:** Muzeum Orłósia**Właściciel:** orlos52**Miejsce pochodzenia:** Polska**Stan eksponatu:** Bardzo dobry

Opis: Po wybudowaniu pierwszych zamków murowanych, których rzuty były na planie figur nieregularnych, budowniczowie krzyżacy zaczęli wznosić budowle, które zaczęły nawiązywać swym kształtem do klasztorów budowanych na zachodzie. Z czasem zamki-klasztory zaczęły przybierać formy okazałych, jak na owe czasy prostopadłościennych, zwieńczonych dwuspadowymi dachami fortec, otoczonych murami i fosami. Mimo pozornie prostej, surowej architektury, mury zamkowe zdobiono licznymi blendami, wzorami z cegieł zendrówek i wymyślnymi szczytami. Początkowo zabudowywano dwa, później trzy skrzydła zamkowe i tak powstała grupa zamków znad Zalewu Wiślanego, następną grupą stanowiły kasztele o rzucie prostokątnym, gdzie na etapie planowania zakładano zabudowanie wszystkich czterech skrzydeł. Tak zaczęły powstawać typowe kasztele krzyżackie, które oprócz tego że mieściły konwent braci rycerzy, były siedzibami dostojników (urzędników) o randze komtura. Pierwsze z nich zaczęto budować na ziemiach, na których najwcześniej zakon utrwalił swoją władzę i mógł przedsięwziąć zaawansowane prace niwelacyjne, nie obawiając się zbyt najeżdżów ze strony Prusów, czy Litwinów. Dlatego pierwsze tego typu budowle zaczęli budować na Ziemi Chełmińsko-Dobrzyńskiej. Wbrew pozorom, zachowało się sporo budowli, czy ich ruin, na podstawie których możemy dzisiaj prześledzić rozwój czteroskrzydłowych kaszteli i spróbować wykonania rekonstrukcji wyglądu wielu z nich. Grupę zamków na Ziemi Chełmińskiej, o regularnym planie założenia domu głównego, otwiera mało reprezentacyjny na pierwszy rzut oka zamek w Papowie Biskupim (ordensburg Bishoff Papau). Budowę datuje się mniej więcej na lata 1290- 13000. Materiał użyty do budowy: kształtki ceramiczne, ceglane profile sklepienne, czy elementy szklwione, był podobny do tego, który zastosowano w takich obiektach jak zamki w Malborku, Pokarminie czy Królewcu, co potwierdza datowanie budowli. Samo wykańczanie wnętrz pomieszczeń zamkowych trwało jeszcze prze następne dekady, o czym świadczą zachowane detale architektoniczne. Zamek Wysoki posiadał jeden z najmniejszych budynków ze wszystkich kaszteli konwentualnych, cztery skrzydła o bokach 40 m były zabudowane. Wymurowano je z kamieni polnych aż do poziomu ceglanego poddasza, które wyposażono w otwory strzelnicze (krenelaż). Kamienie obrobione jednostronnie, okładano rzędami spajając je zaprawą wapienną z domieszką gliny. W skrzydle północnym ulokowano kolejno: od wschodu kaplicę, pomieszczenie pośrednie nad przejazdem bramnym (tak naprawdę nie wiadomo czemu ono służyło) oraz kapitułarz. Oba pomieszczenia miały rozglifione otwory okienne, wykończone wzorzystymi kształtkami ceglanymi. Takie rozmieszczenie pomieszczeń głównego skrzydła, stało się typowe dla krzyżackich kaszteli,

budowanych przez następne kilkadziesiąt lat. Skrzydło wschodnie zawierało refektarz i posiadało tylko otwory okienne w formie wąskich szczelin. Pozostałe pomieszczenia pozbawione były jakichkolwiek okien od strony zewnętrznej. Narożniki ozdobione były wysuniętymi poza linię muru wieżyczkami, które tak na prawdę nie miały większego wpływu na zwiększenie potencjału obronnego budowli. Dziedziniec okalał drewniany krużganek, na środku niego wykopano studnię. Zamek wysoki nie posiadał parchamu ani fosy, co potwierdziły najnowsze badania archeologiczne. Nie posiadał również wieży ostatecznej obrony. Przedzamcze ulokowano od północy, a jego kształt z powodu późniejszego zabudowania jest trudny obecnie do odtworzenia. Zamek papowski był siedzibą komtura do roku 1410, gdy po klęsce grunwaldzkiej z powodu braków kadrowych, zlikwidowano komturę papowską i utworzono wójtostwo. Po drugim pokoju Toruńskim w 1458 na polecenie króla Kazimierza Jagiellończyka zamek został zburzony (na szczęście robotę sfuszerowano i część kamiennych murów stoi do dzisiaj). Elewacje z wykorzystaniem rysunków C. Steinbrechta. Plany C. Steinbrechta i uaktualnione wg. badań B. Wasika Aksonometria moja z 1994 roku.